

Dr JAN DĄBROWSKI
Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego

HISTORIA

TOM CZWARTY

DLA IV KLASY GIMNAZJÓW

Z LICZNYMI ILUSTRACJAMI W TEKŚCIE

**Kolekcja
Emila Kornasia**

Cena

wraz ze znaczkiem na Towarzystwo
Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych wynosi
1 złoty 80 groszy

LWÓW 1937
NAKŁAD I WŁASNOŚĆ K. S. JAKUBOWSKIEGO

SPIS RZECZY.

I. WOJNA ŚWIATOWA. ODZYSKANIE NIEPODLEGŁOŚCI.

1. **Wybuch wojny światowej.** Przyczyny i wybuch wojny światowej 3 — Józef Piłsudski i polski czyn zbrojny 7 — Niemcy w Belgii i Francji. Bitwa nad Marną 12.

2. **Wojna na ziemiach polskich. Boje Legionów 1914—1916 r.** Pierwsze miesiące walk 17 — Wyparcie Rosjan z Polski 25 — Ogłoszenie niepodległości Polski 5 listopada 1916 r. 32.

3. **Postępy sprawy niepodległości Polski. Rewolucja w Rosji i zwycięstwo koalicji.** Walka o zorganizowanie Państwa Polskiego. Wybuch rewolucji w Rosji 1917 r. 39 — Przewrót bolszewicki w Rosji (1917 r.) i pokój brzeski (1918 r.) 47 — Oświadczenie Wilsona i deklaracja niepodległości Polski. Zwycięstwo koalicji 53 — Oswobodzenie się Polski. Dzień 11 listopada 1918 r. 58.

II. POŁOŻENIE POLITYCZNE I GOSPODARCZE POLSKI W ŚWIECIE.

4. **Polityczna walka Polski o swoje granice.** Sprawa polska w traktacie wersalskim 62 — Traktat o mniejszościach narodowych. Wolne Miasto Gdańsk 66 — Walka zbrojna o granice Państwa. Walka z Czechami. Oswobodzenie ziem wschodnich 69 — Bitwa warszawska i zwycięstwo polskie w wojnie z Rosją 73 — Ustalenie granic Polski. Pokój ryski. Plebisycy 81.

5. **Polska i świat powojenny.** Europa powojenna. Nowe formy rządów 84 — Rewizjonizm niemiecki. Stosunki polsko-niemieckie 91 — Polska, jej sprzymierzeńcy i sąsiedzi 96 — Rozwój międzynarodowych kwestii politycznych w dobie kryzysu światowego 100.

III. USTRÓJ POLITYCZNY I SPOŁECZNO-GOSPODARCZY POLSKI ODRODZONEJ.

6. **Rozwój ustroju politycznego Polski odrodzonej.** Ustrój Państwa od 11 listopada 1918 r. „Mała konstytucja“ 105 — Konstytucja z dnia 17 marca 1921 r. Dwaj pierwsi Prezydenci Rzeczypospolitej 108 — Walka o wzmocnienie władzy wykonawczej. Konstytucja z 23 kwietnia 1935 r. 112.

7. Obecny ustrój Rzeczypospolitej Polskiej. Władza i sposób wyboru Prezydenta 115 — Rząd sejm i senat 117 — Reprezentacja i obrona Państwa 122 — Administracja Państwa 127 — Prawa i obowiązki obywateli 133.

IV. KULTURA POLSKI WSPÓŁCZESNEJ.

Znaczenie kultury dla państwa i narodu 138 — Oświata. Ustrój szkolny w Polsce 139 — Nauka i szkoły wyższe 142 — Zbiory naukowe 148 — Instytucje oświatowe 153 — Literatura i sztuka współczesnej Polski 153.

V. TEKSTY ŹRÓDŁOWE.

Tekst 1: Z dzieła Józefa Piłsudskiego pt. „Moje pierwsze boje“ 156 — **Tekst 2:** Z rozkazu I Brygady Legionów: „Bitwa pod Łowczówkiem“ 157 — **Tekst 3:** Z dzieła gen. v. François pt. „Gorlice“ 159 — **Tekst 4:** Rozkaz komendy II Brygady Legionów: „Szarża pod Rokitną“ 159 — **Tekst 5:** Rozkaz Józefa Piłsudskiego z dnia 5. VIII, 1915 r.: „Żołnierz Legionów“ 160 — **Tekst 6:** a) Z dzieła hr. Juliusza Andrassy'ego pt. „Dyplomacja i wojna światowa“ 161 — b) Kancelarz Bethmann-Hollweg o sprawie polskiej w dziele pt. „Spostrzeżenia o wojnie światowej“ 162 — **Tekst 7:** Z dzieła marszałka Pétaina pt. „Bitwa pod Verdun“ 162 — **Tekst 8:** Z dzieła Wilsona pt. „Nowa wolność“ 163 — **Tekst 9:** Z postanowień traktatu wersalskiego 164 — **Tekst 10:** Bitwa pod Warszawą 166 — **Tekst 11:** Z traktatu pokojowego zawartego w Rydze dnia 18. III, 1921 r. 171 — **Tekst 12:** Polska i Litwa 173.